

การประเมินความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาวัฒนธรรมดิจิทัล
ในสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตปิยมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
TEACHERS NEEDS ASSESSMENT FOR DEVELOPING DIGITAL
CULTURE IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS PIYAMIT SCHOOL
GROUP UNDER THE PATHUMTHANI SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE.

¹อัจฉราพรรณ อิมประเสริฐ, ²สุดารัตน์ สารสว่าง และ ³มีชัย ออสุวรรณ
¹Autcharapan Imprasert, ²Sudarat Sarnswang and ³Meechai Orsuwan

¹มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ประเทศไทย
¹Kasetsart University, Thailand

¹autcharapan.i@ku.th, ²fedusdrs@ku.ac.th, ³fedumho@ku.ac.th,

Received : December 3, 2023; **Revised** : March 2, 2024; **Accepted** : April 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาวัฒนธรรมดิจิทัลในสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตปิยมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์การใช้เทคโนโลยีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูกลุ่มสหวิทยาเขตปิยมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำนวน 214 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) พบว่าข้อคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง .67 - 1.00 มีค่าความ

¹ นิสิต, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³ รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เชื่อมั่นเท่ากับ 0.948 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการคำนวณหาดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ซึ่งมีจำนวน 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การทำงานแบบร่วมมือ 2) การพร้อมรับความเสี่ยงดิจิทัล 3) กรอบความคิดดิจิทัล 4) การขับเคลื่อนด้วยข้อมูล 5) การมุ่งเน้นผู้รับบริการเป็นสำคัญ ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันทุกด้าน และความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาวัฒนธรรมดิจิทัลในสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือด้าน การเน้นผู้รับบริการเป็นสำคัญ รองลงมาคือ การทำงานแบบร่วมมือ การพร้อมรับความเสี่ยงดิจิทัล กรอบความคิดดิจิทัล และการขับเคลื่อนด้วยข้อมูล ตามลำดับ

คำสำคัญ : วัฒนธรรมดิจิทัล ความต้องการจำเป็น

Abstract

This research aimed to examine the needs of teachers for developing a digital culture in schools of the Piyamit Consortium, under the Office of the Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office, classified by educational qualifications, work experience and technology usage experience. The sample consisted of 214 teachers from the Piyamit Consortium under the Office of the Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office. The instrument used to collect data was a 5-level rating scale with 25 items. Content validity was validated with Index of consistency (IOC) ranged between .67 - 1.00 and a reliability value of 0.948. Statistics used in the analysis included mean, standard deviation, and the calculation of Priority Need Index. All five elements of needs for developing a digital culture in schools consisted of 1) collaborative work, 2) readiness for digital risks, 3) digital mindset, 4) data-driven approaches, and 5) focusing on service recipients. The results indicated that , in all aspects, the mean level of the desired condition surpassed that of the current condition. The overall need for developing a digital culture in schools was high. When individual aspects were considered, the highest Priority Need Index was for focusing on service recipients, followed by collaborative work, readiness for digital risks, digital mindset, and data-driven approaches, respectively.

Keywords : Digital Culture, Needs

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในปัจจุบันก้าวหน้าอย่างรวดเร็วมีผลกระทบต่อทั้งในด้านเศรษฐกิจและการดำรงชีวิตของประชาชนทั่วโลก ประเทศไทยต้องเตรียมพร้อมไปกับยุคเศรษฐกิจโมเลกุล (Molecular Economy) ในอนาคต โดยการบริหารจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ (ผ่องอำไพ ศรีบรรณสาร, 2560 ; รุ่งอรุณ รังสียะวงค์, 2560) และการนำเทคโนโลยีมาผสมผสานกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม การเข้าถึงเทคโนโลยีที่เท่าเทียมกันเป็นคำท้าทายที่ต้องแก้ไขเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและส่งเสริมการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม (กรณิศ รัตนามัทธนะ, 2561) รัฐบาลไทยกำลังให้ความสำคัญในการพัฒนาโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและการใช้ดิจิทัลในการพัฒนาโดยเฉพาะในการเรียนรู้และการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของชาวบ้าน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน กระทรวงศึกษาธิการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลด้วยนโยบายประจำปี 2567 โดยเน้นการพัฒนาระบบราชการด้วยนวัตกรรม นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นกลไกหลักในการดำเนินงาน พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านดิจิทัล และความพร้อมในการเป็นรัฐบาลดิจิทัล นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการเรียนรู้และพัฒนาความรู้ของบุคลากร และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สอดคล้องกับนโยบาย Thailand 4.0 การบริหารการศึกษาดิจิทัลมีการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านวัฒนธรรมและยุทธศาสตร์ด้านดิจิทัล เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงและสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลในองค์กรศึกษา ผู้นำทางด้านดิจิทัลต้องมียุทธศาสตร์ชัดเจนและเป็นผู้นำที่พร้อมสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง และยอมรับความสำคัญของการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลในบุคลากร ส่งผลให้มีความพร้อมสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลและการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สอดคล้องกับ Thailand 4.0 (เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ, 2560)

ในยุคแห่งเทคโนโลยีดิจิทัล การปรับเปลี่ยนองค์การทางการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อตอบสนองความต้องการของยุคสมัยและเพิ่มความสามารถในการทำงานที่รวดเร็ว การปรับเปลี่ยนต้องเน้นที่การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์การให้เหมาะสมกับการก้าวสู่องค์การยุคดิจิทัล ไม่เพียงแต่ลงทุนในเทคโนโลยี แต่ต้องมีการปรับเปลี่ยนลึกไปถึงแก่นและหัวใจของการทำงาน การพัฒนาวัฒนธรรมดิจิทัลในสถานศึกษาสามารถเสนอแนวทางที่สามารถแก้ไขปัญหาและส่งเสริมประสิทธิผลในการทำงานของโรงเรียน การปรับเปลี่ยนองค์การทางการศึกษาในยุคดิจิทัลเน้นการปรับตัวตามเทคโนโลยีและเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานเพื่อความรวดเร็ว จำเป็นต้องพัฒนาวัฒนธรรมองค์การให้สอดคล้อง โดยการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมดิจิทัลของโรงเรียน นำไปสู่การกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ พัฒนาองค์ประกอบทางวัฒนธรรมดิจิทัล และนำไปใช้ในการวางแผนการบริหารและจัดการศึกษา การปรับเปลี่ยนองค์การทางการศึกษาตามยุคดิจิทัล เน้นการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงดำเนินงาน เพื่อความรวดเร็วต้องพัฒนาวัฒนธรรมดิจิทัล จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมของโรงเรียน

นำไปสู่นโยบายและวัตถุประสงค์ พัฒนาการประกอบทางวัฒนธรรมดิจิทัล และการบริหารและจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี (ปยุตฺถธรรมา มาเชค, 2565)

โรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตปิยมิตร เป็นองค์การทางการศึกษาที่มีการดำเนินงานเพื่อมุ่งหวังให้นักเรียนทุกคนก้าวข้ามมาตรฐานและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศตามศักยภาพของแต่ละชั้นเรียนให้เป็นชั้นเรียนที่มีคุณภาพ ครูทุกคนมีจิตวิญญาณของครูผู้บริหารทุกคนมีคุณสมบัติการจัดการอย่างเป็นระบบและความเป็นผู้นำทางวิชาการ แต่สภาพการปฏิบัติงานในปัจจุบันพบว่าวัฒนธรรมองค์การยังไม่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลเท่าที่ควร จากรายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี (2565) พบปัญหาในการปรับตัวต่อการเรียนการสอนทางดิจิทัลที่เกิดจากสถานการณ์ COVID-19 และขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยี นอกจากนี้ยังพบว่าวัฒนธรรมองค์การยังไม่พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล แนวคิดการวิเคราะห์อนาคตถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์แนวโน้มและความไม่แน่นอนในการศึกษา จึงต้องพัฒนาทักษะและรูปแบบการทำงานที่ปรับเปลี่ยนตามเทคโนโลยี เพื่อสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่สอดคล้องกับยุคดิจิทัล

จากแนวคิดและความสำคัญของปัญหาข้างต้น การปรับเปลี่ยนองค์การทางการศึกษาในยุคแห่งเทคโนโลยีดิจิทัล รูปแบบองค์การต้องมีการปรับตัวให้ทันตามเทคโนโลยี ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมดิจิทัลของ โรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตปิยมิตร โดยการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของวัฒนธรรมดิจิทัลในโรงเรียน เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพด้านวัฒนธรรมดิจิทัล พัฒนาการประกอบทางวัฒนธรรมดิจิทัล นำแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมดิจิทัลไปใช้ในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ สามารถนำไปสู่การวางแผนการบริหารและจัดการศึกษาได้อย่างตรงประเด็น และนำไปใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับยุคเทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาให้มีความพร้อมที่จะสามารถบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นแนวทางในการนำองค์ประกอบไปใช้ และวางแผนการพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียน ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการโรงเรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของวัฒนธรรมดิจิทัลในสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตปิยมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาวัฒนธรรมดิจิทัลในสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตปิยมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมดิจิทัลในสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตปิยมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตปิยมิตร ประกอบด้วย 5 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนสายปัญญารังสิต 2) โรงเรียนธัญบุรี 3) โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี 4) โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร และ 5) โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี ปีการศึกษา 2566 ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 483 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตปิยมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำนวน 214 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปรียบเทียบกับตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) ด้านการทำงานแบบร่วมมือ 2) ด้านการพร้อมรับความเสี่ยงดิจิทัล 3) ด้านกรอบความคิดดิจิทัล 4) ด้านการขับเคลื่อนด้วยข้อมูล และ 5) ด้านการเน้นผู้รับบริการเป็นสำคัญ (นิรุต เต็นปักซี, 2565)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) มีข้อความ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การทำงาน และประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบของวัฒนธรรมดิจิทัลในสถานศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert) คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์สภาพจริงที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นของวัฒนธรรมดิจิทัลในสถานศึกษา โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) รวมถึงการคำนวณหาดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index: PNI) โดยใช้สูตรคำนวณด้วยเทคนิค Modified Priority Need Index (PNI modified) ของศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย และศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช (สุวิมล ว่องวานิช, 2550) $PNI_{Modified} = (I-D) / D$

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาวัฒนธรรมดิจิทัลในสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตปิยมิตรสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพที่สภาพปัจจุบันของวัฒนธรรมดิจิทัลในสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตปิยมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเน้นผู้รับบริการเป็นสำคัญ ด้านกรอบความคิดดิจิทัล ด้านการทำงานแบบร่วมมือ ด้านการขับเคลื่อนด้วยข้อมูล และ ด้านการพร้อมรับความเสี่ยงดิจิทัล ตามลำดับและผลการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ของวัฒนธรรมดิจิทัลในสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตปิยมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเน้นผู้รับบริการเป็นสำคัญ ด้านการทำงานแบบร่วมมือ ด้านการพร้อมรับความเสี่ยงดิจิทัล ด้านกรอบความคิดดิจิทัลและด้านการขับเคลื่อนด้วยข้อมูล ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวัฒนธรรมดิจิทัลในสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตปิยมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเน้นผู้รับบริการเป็นสำคัญ ด้านการทำงานแบบร่วมมือ ด้านการพร้อมรับความเสี่ยงดิจิทัล ด้านกรอบความคิดดิจิทัลและด้านการขับเคลื่อนด้วยข้อมูล ตามลำดับ

3. จากผลการวิจัยได้แนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมดิจิทัลในสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตปิยมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เป็นรายด้าน คือ 1) ด้านการเน้นผู้รับบริการเป็นสำคัญ ผู้บริหารมีนโยบายในการมุ่งเน้นผู้รับบริการเป็นสำคัญ ให้บริการผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล จัดให้มีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายในการรับฟังความเห็น ชักถามข้อสงสัย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ 2) ด้านการทำงานแบบร่วมมือ สถานศึกษาจัดให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อถ่ายทอดความรู้ ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล จัดให้มีฝ่ายงานที่ให้คำแนะนำ ให้การช่วยเหลือและสนับสนุนการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากร 3) ด้านการพร้อมรับความเสี่ยงดิจิทัล ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล 4) ด้านกรอบความคิดดิจิทัล ผู้บริหารสร้างทัศนคติที่ดีและสร้างการยอมรับเทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน กำหนดเป็นกลยุทธ์และนโยบายของสถานศึกษา และ 5) ด้านการขับเคลื่อนด้วยข้อมูล สถานศึกษาจัดระบบการจัดเก็บข้อมูลนักเรียน ข้อมูลการปฏิบัติงานต่างๆ ลงในฐานข้อมูลดิจิทัลอย่างเป็นระบบ

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินและจัดลำดับความต้องการจำเป็น

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI _{Modified}	อันดับ
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
1	ด้านการทำงานแบบร่วมมือ	3.49	0.45	ปานกลาง	4.64	0.43	มากที่สุด	3.64	2
2	ด้านการพร้อมรับความเสี่ยงดิจิทัล	3.45	0.43	ปานกลาง	4.61	0.46	มากที่สุด	3.61	3
3	ด้านกรอบความคิดดิจิทัล	3.74	0.51	มาก	4.60	0.45	มากที่สุด	3.60	4
4	ด้านการขับเคลื่อนด้วยข้อมูล	3.48	0.42	ปานกลาง	4.59	0.45	มากที่สุด	3.59	5
5	ด้านการเน้นผู้รับบริการเป็นสำคัญ	3.81	0.45	มาก	4.66	0.43	มากที่สุด	3.66	1

จากตารางที่ 1 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาวัฒนธรรมดิจิทัลในสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตปิยมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ในภาพรวมเท่ากับ 3.61 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการเน้นผู้รับบริการเป็นสำคัญ มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNI_{Modified} = 3.66) รองลงมาคือ ด้านการทำงานแบบร่วมมือ (PNI_{Modified} = 3.64) ด้านการพร้อมรับความเสี่ยงดิจิทัล (PNI_{Modified} = 3.61) ด้านกรอบความคิดดิจิทัล (PNI_{Modified} = 3.60) และด้านการขับเคลื่อนด้วยข้อมูล (PNI_{Modified} = 3.59) ตามลำดับ

อภิปรายผล

สภาพปัจจุบันของวัฒนธรรมดิจิทัลในสถานศึกษา สหวิทยาเขตปิยมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของวัฒนธรรมดิจิทัล ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากเป็นสถานศึกษามัธยมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรการบริหาร อันได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุ-อุปกรณ์ และการบริหารจัดการ โดยเฉพาะด้านอุปกรณ์เทคโนโลยีที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ยังพบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานบริหารจัดการด้วยระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยจัดการข้อมูลสารสนเทศในโรงเรียน สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา (2550) ที่สนับสนุนให้มีการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนและการบริหารจัดการอย่างกว้างขวาง โดยให้ผู้เรียน ผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา และประชาชน ได้ใช้ประโยชน์และเข้าถึงบริการได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามความเหมาะสม

ผลการประเมินและจัดลำดับความต้องการจำเป็น พบว่า ด้านการเน้นผู้รับบริการเป็นสำคัญ มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด สรุปได้ว่า สถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตปิยมิตร สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ยังคงต้องการพัฒนาด้านการแสดงออกถึงการทำให้ผู้รับบริการในสถานศึกษามีความพึงพอใจ มีกระบวนการแก้ไขข้อร้องเรียนที่รวดเร็วและสร้างสรรค์โดยปฏิบัติงานบนพื้นฐานของข้อมูลความต้องการของผู้รับบริการ เนื่องจากพบว่าประเด็นสถานศึกษามีการนำข้อมูลสะท้อนกลับด้านให้บริการมาปรับปรุงหรือพัฒนาการให้บริการอยู่ในระดับน้อยที่สุดในด้าน จึงควรมีการพัฒนากระบวนการแก้ไขข้อร้องเรียนที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการนำผลสะท้อนกลับมาปรับปรุงพัฒนาแก้ไข โดยสถานศึกษาสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์และปรับปรุงการให้บริการได้ ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง (2560) ที่กล่าวว่า ลักษณะขององค์การที่เป็นเลิศด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการจะต้องมีช่องทางการติดต่อที่สะดวกหลากหลาย และเข้าถึงง่าย มีการติดตาม และแก้ไขกับทุกข้อร้องเรียนอย่างรวดเร็วต่อเนื่อง และสอดคล้องกับ Nwankpa and Roumani (2016) ที่กล่าวว่า องค์การที่มีความเข้าใจความคิดความต้องการของผู้รับบริการจะช่วยให้ทราบแนวทางในการสร้างความประทับใจ สร้างประสบการณ์ที่ดีตั้งแต่การได้รับสื่อ รวมถึงความสนใจตลอดจนการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมในองค์การอีกด้วย

จากผลการวิจัย ทำให้ได้แนวทางพัฒนาวัฒนธรรมดิจิทัลในสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขต ปิยมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และการทำงานในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ เพื่อให้สามารถยกระดับดิจิทัลในสถานศึกษาให้เป็นวัฒนธรรมการทำงานที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน และจากผลการวิจัยสามารถแนะนำแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมดิจิทัล ไปปรับใช้กับทุกบริบทในสถานศึกษา เป็นแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาของประเทศชาติสืบไป

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ผลการวิจัยตัวแปรทั้ง 5 ด้าน และข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบประเมิน และสามารถนำมาสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมดิจิทัล ได้ดังนี้

ด้านการเน้นผู้รับบริการเป็นสำคัญ สถานศึกษาควรให้บริการแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รับฟังความคิดเห็นผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ ปรับปรุงการให้บริการอย่างต่อเนื่อง การขับเคลื่อนคือผู้บริหารมีนโยบายในการมุ่งเน้นผู้รับบริการเป็นสำคัญโดยการให้บริการผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล สถานศึกษาจัดให้มีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย ในการรับฟังความเห็น ชักถามข้อสงสัยเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ

ด้านการทำงานแบบร่วมมือ บุคลากรทุกคนควรมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการด้านเทคโนโลยีดิจิทัล มีการแบ่งปันข้อมูลทรัพยากร ช่วยเหลือให้คำปรึกษาด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม การขับเคลื่อนคือสถานศึกษาจัดให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง

วิชาชีพ เพื่อถ่ายทอดความรู้ ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารจัดการให้มีฝ่ายงานที่ให้คำแนะนำ ให้การช่วยเหลือและสนับสนุนการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรในสถานศึกษา

ด้านการพร้อมรับความเสี่ยงดิจิทัล บุคลากรทุกคนมีองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน ติดตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล การขับเคลื่อนคือผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล และสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลในสถานศึกษา เช่น การสนับสนุนอุปกรณ์เทคโนโลยี เครือข่ายไร้สายที่ให้ความรวดเร็วในการทำงาน มีเสถียรภาพที่ดี

ด้านกรอบความคิดดิจิทัล บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาควรมีความพร้อมและเกิดการยอมรับเทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน การขับเคลื่อนคือผู้บริหารสร้างทัศนคติที่ดีและสร้างการยอมรับเทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน มีกลยุทธ์และนโยบายของสถานศึกษาด้านดิจิทัล ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีอิสระในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลตามความถนัดและความสนใจ

ด้านการขับเคลื่อนด้วยข้อมูล สถานศึกษาควรมีการจัดเก็บข้อมูลนักเรียน ข้อมูลการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา ในระบบฐานข้อมูลดิจิทัล โดยอาศัยเทคโนโลยีดิจิทัลและการสื่อสาร การขับเคลื่อนคือสถานศึกษาจัดระบบการจัดเก็บข้อมูลนักเรียน ข้อมูลการปฏิบัติงาน ลงในฐานข้อมูลดิจิทัลอย่างเป็นระบบ เช่น การใช้โปรแกรมการบริหารจัดการข้อมูลนักเรียน โปรแกรมบันทึกผลการเรียน ระบบรับส่งเอกสารงานธุรการ ระบบการจัดเก็บเอกสารต่าง ๆ และกำหนดเป้าหมายการสร้างนวัตกรรมในแผนปฏิบัติงานประจำปี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ (2550). *นโยบายและมาตรฐานการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กรณิศ รัตนามัทธนะ. (2561). *เทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนในยุคสมัยปัจจุบันและในอนาคต*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิรุฒ เต็มปักษ์ (2565). *รูปแบบการพัฒนาวัฒนธรรมดิจิทัลของสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ปุ่นณัฐ มาเชค (2565). *การบริหารองค์กรทางการศึกษาในยุคดิจิทัล*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ผ่องอำไพ ศรีบรรณสาร และ รุ่งอรุณ รังสิยะวงศ์. (2560). *อิทธิพลของนวัตกรรมดิจิทัลต่อการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ (2561). *การเปลี่ยนผ่านทางดิจิทัลของประเทศไทย เพื่อนำไปสู่ Thailand 4.0* (บทความพิเศษ) วารสารวิชาการ กสทช.ประจำปี 2561.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา สพม.ปทุมธานี.

(ออนไลน์) 2561 (อ้างอิงเมื่อ 14 ธันวาคม 2566)จาก <http://ssps4.go.th/>

สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง (2560). *การพัฒนาระบบบริหาร*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สุวิมล ว่องวานิช. (2548). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities". *Educational and Psychological Measurement*. 30(3) : 607 – 610

Nwankpa, J. K., Roumani, Y., Brandyberry, A., Guffrida, A., Hu, M., & Shanker, M. (2013). Understanding the link between initial ERP system and ERP-enabled adoption. *Information Resources Management Journal*,26(4),18-39.

